

Projekt

z dnia 12 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....

RADY GMINY PUŁAWY

z dnia ..... 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Gminy Puławy.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572.), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) – Rada Gminy Puławy uchwala co następuje:

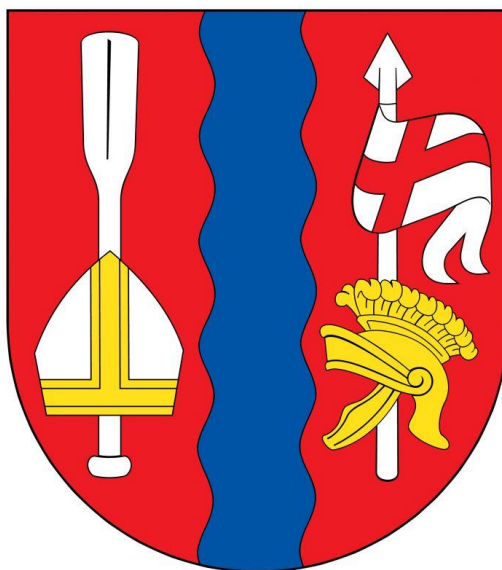
§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata 2026-2029 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Puławy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Puławy
/-/ Tomasz Mizak

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Gminy Puławy
z dnia ..... 2025 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Puławy, listopad 2025

Rozdział I – wstęp.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki, ale także minimalizowania szkód wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnień behawioralnych i narkotyków. Program stanowi kontynuację działań realizowanych przez gminę we wcześniejszych latach oraz rekomendacjami określonymi w Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych, które na zlecenie Wójta Gminy Puławy, została przeprowadzona przez firmę Anna Gorczońska NOWE HORYZONTY. Obejmuje ona podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Puławy wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna,
- c) rodzice,
- d) nauczyciele.

Realizację zadań z zakresu zdrowia nakłada na samorzządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572), natomiast zadania własne w wyżej wymienionym temacie wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 określa lokalną, gminną strategię w zakresie:

- 1) profilaktyki zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji uzależniających, w tym uzależnień behawioralnych;
- 2) praktycznej realizacji zadań własnych gminy i priorytetów, które wynikają z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 koresponduje ze strategią rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Polityka gminy ukierunkowana jest na tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki społecznej. Obecność zagrożenia alkoholizmem i narkomanią, a także innymi, destrukcyjnymi zachowaniami ryzykownymi, w szczególności dla młodzieży szkolnej, stwarza potrzebę wdrożenia systemu profilaktyki i rozwiązań wyżej wymienionych problemów, poprzez m.in.:

- 1) podejmowanie oraz późniejsze wspieranie systematycznych działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, takich jak: informacja, edukacja, promocja zdrowego stylu życia;
- 2) wspieranie i zabezpieczenie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, a także osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową, a w szczególności zapewnienie profesjonalnych form pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- 3) wspieranie działań terapeutycznych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych realizowanych na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 4) ograniczenie dostępu do środków psychoaktywnych;

- 5) wspieranie sektora pozarządowego i wolontariatu, aktywnych instytucji, szkół i środowisk lokalnych, a także współpracę z nimi w przedmiotowym obszarze.

Działania zawarte w Programie finansowane są ze środków własnych gminy, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i opłat od zezwolenia na hurtową sprzedaż alkoholu. Zadania zawarte w Programie mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.

Koordynacja działań ujętych w Programie prowadzona jest przez Urząd Gminy Puławy – Wydział Organizacyjny i Spraw Społecznych.

Rozdział II – używanie środków psychoaktywnych/zachowania ryzykowne.

Najważniejsze źródła informacji o zachowaniach ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, są wyniki badań ogólnopolskich, realizowanych m.in. na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Podstawą do określenia kierunków działań w Programie są również tematyczne opracowania, które sporządzane są przez wyżej wymienione agencje i umieszczone na ich stronach internetowych. Istotną rolę stanowią także dane obrazujące sytuację w gminie, które zostają pozyskane od lokalnych podmiotów działających na rzecz ograniczenia problemu uzależnień i przemocy w rodzinie. Są to m. in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu, Gminny Zespół Interdyscyplinarny czy Policja. Dane te czerpane są również w oparciu o wcześniejsze sprawozdania merytoryczne z realizacji zadań wspieranych przez Gminę.

W 2024 r. w ramach europejskiego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej uczniów pierwszych i trzecich klas szkół ponadpodstawowych (wiek: 15-16 lat oraz 17-18 lat) naszego kraju. Celem badań, powtarzanych co 4 lata począwszy od 1995 r., jest monitorowanie natężenia problemu używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, a także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. W 2024 r. badanie zostało zrealizowane przez Instytutu Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU). Losowo dobrana próba ogólnopolska liczyła 3185 uczniów pierwszych klas oraz 3301 uczniów trzecich klas szkół średnich.

Alkohol

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodszej grupy i 91,3% uczniów ze starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Porównanie wyników badania z 2024 r. z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia przez uczniów z młodszej kohorty zapoczątkowany w 2007 r. Wcześniej obserwowano tendencje wzrostową. Począwszy od pierwszych badań ESPAD najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13% uczniów z młodszej kohorty i 24% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 68% uczniów młodszych i 41% uczniów starszych. W zakresie wskaźników picia alkoholu przez piętnasto-szesnastolatków w latach 1995-2007 obserwowano proces zacierania się różnic między dziewczętami i chłopcami, który w 2011 r. uległ zahamowaniu. W czasie ostatnich ośmiu lat odnotować trzeba wznowienie tego procesu. W 2024 r. odsetki dziewcząt, które piły w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem niemal zrównały się z analogicznymi odsetkami chłopców. Stało się tak za

sprawą większego spadku rozpowszechnienia picia wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Względnie wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, 13% uczniów z młodszej kohorty i 24% ze starszej grupy wiekowej chociaż raz upiło się w takim stopniu, że doświadczało zaburzeń równowagi, mowy lub nie pamiętało co się z nimi działo. Pytanie o upijanie się w obecnej postaci zadawano od 2011 r. Od tego czasu do 2024 r. obserwujemy słaby trend spadkowy w młodszej kohorcie. Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. W zakresie ocen dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentnie pozytywną tendencję zmniejszania się odsetków uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy. Ponadto zmniejszają się też odsetki uczniów dokonujących zakupów napojów alkoholowych zwłaszcza piwa. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z piciem alkoholu. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, w znacznym stopniu decyduje wzór picia. Znaczne rozmiary frakcji rodziców nieskorych, aby bezwarunkowo zabraniać swoim pociechom picia napojów alkoholowych stanowią aktualne wyzwanie dla profilaktyki. Zainicjowanie debaty na temat abstynencyjnego paradygmatu polskiej profilaktyki wydaje się obecnie potrzebą chwili.

Nikotyna

Doświadczenia z paleniem papierosów ma trochę ponad jedna trzecia pierwszoklasistów oraz ponad połowa uczniów ze starszej kohorty, a w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyroby tytoniowe paliło 21% pierwszoklasistów i prawie 30% trzecioklasistów. Wyniki te są znacznie lepsze od wyników z 2003 r. Wedle ocen respondentów spadła także znacznie dostępność papierosów. Jednocześnie pojawiły się i zyskują na popularności nowe formy wprowadzenia nikotyny do organizmu, np. e-papierosy. W obu kohortach ich popularność przewyższyła już popularności tradycyjnych wyrobów tytoniowych.

Narkotyki

Zgodnie z oczekiwaniami wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 17% młodszych uczniów i 33% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych jest amfetamina (w klasach pierwszych 4,2%, w trzecich 4,5%). Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi indyjskich na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach pierwszych używa tych środków ponad 14,5% uczniów, w klasach trzecich – 23,7%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 8,0% pierwszoklasistów i 10,7% uczniów trzecioklasistów używało marihuany lub haszyszu. W zakresie używania przetworów konopi indyjskich do 2011 r. obserwowaliśmy podobne tendencje w obu grupach wiekowych. W 2015 r. pojawiły się odmienności – wzrost wszystkich trzech wskaźników w młodszej grupie uległ zahamowaniu podczas gdy w starszej tylko odsetki używających w czasie ostatnich 30 dni nie uległy zmianie. W 2019 r. w obu grupach wiekowych przeważa tendencja spadkowa kontynuowana w 2024 r. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Inne wskaźniki problemu marihuany i haszyszu, takie jak postrzegana dostępność czy oferty tych substancji, jak również zasięg używania ich w otoczeniu badanych wykazują podobne tendencje jak rozpowszechnienie używania, tzn. dominuje tendencja spadkowa. Potwierdza to tezę o odwróceniu trendu wzrostowego problemu przetworów konopi indyjskich wśród młodzieży szkolnej notowanego do 2015 r. W obszarze oceny ryzyka związanego z używaniem substancji obserwujemy odwrócenie w 2024 r. trendu spadkowego odsetków badanych przypisujących używaniu marihuany lub haszyszu duże ryzyko, niezależnie od tego czy pytamy o eksperymentowanie z tymi substancjami, ich okazjonalne, czy nawet regularne używanie.

Nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

Odsetki uczniów, którzy używali nowych substancji psychoaktywnych są znacznie niższe niż odsetki używających przetworów konopi indyjskich. Nie odnotowano wzrostu tych odsetków między 2011 i 2015 r. Wśród uczniów ze starszej kohorty odnotowano nawet spadek rozpowszechnienia używania tych substancji na przestrzeni całego życia oraz w czasie ostatnich 12 miesięcy. W 2019 r. w obu kohortach zmniejszyły się odsetki uczniów, którzy używali „dopalaczy” kiedykolwiek w życiu, zaś w młodszej kohorcie także tych, którzy sięgali po nie w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. W 2024 r. można mówić o stabilizacji. W 2024 r. w młodszej kohorcie 6,6% uczniów używało „dopalaczy” kiedykolwiek w życiu, 5,3% w czasie ostatnich 12 miesięcy, a 3,9% w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Analogiczne odsetki w starszej kohorcie są podobne i wynoszą 6,1%, 4,8% oraz 2,8%.

Gry hazardowe

Około jedna czwarta uczniów grała, chociaż raz w życiu, w gry hazardowe, tj. takie gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać. W czasie ostatnich 30 dni takie zachowanie zadeklarowało 13% uczniów klas pierwszych i 25% uczniów klas trzecich. Można szacować, że ok. 2-3% młodzieży może być zagrożonych hazardem problemowym. Porównanie wyników badania z 2024 r. z wynikami wcześniejszych badań w zakresie gier hazardowych ujawnia załamanie się trendu spadkowego notowanego od 2015 r. W obu kohortach dane za 2024 r. w zakresie każdego z wskaźników są znacznie wyższe niż były w 2019 r.

Wyniki badań zawarte w Diagnostyce Lokalnych Zagrożeń Społecznych, która została wykonana w II połowie 2025 r. na zlecenie Wójta Gminy Puławy przez firmę Anna Gorczowska NOWE HORYZONTY.

W procesie opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Puławy zastosowano dwie komplementarne metody badawcze: CAWI (Computer-Assisted Web Interview) oraz PAPI (Paper-and-Pencil Interview).

Metoda CAWI polega na wspomaganym komputerowo wywiadzie realizowanym przy użyciu strony internetowej. Jest to technika szeroko stosowana w badaniach ilościowych rynku i opinii publicznej, umożliwiającą zebranie danych od dużej liczby respondentów w krótkim czasie. W badaniu CAWI uczestniczyli uczniowie, nauczyciele oraz rodzice, którzy wypełniali ankiety elektroniczne w dogodnym dla siebie momencie. Takie rozwiązanie zwiększa komfort respondentów i sprzyja szczerości odpowiedzi, co ma szczególne znaczenie przy pytaniach dotyczących kwestii wrażliwych, takich jak doświadczenia związane z problemami społecznymi. Do realizacji badania wykorzystano program CORIGO, rekomendowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE), który pozwalał na sprawne przygotowanie kwestionariusza, automatyczne zbieranie danych i wstępne ich porządkowanie, zapewniając wysoką jakość materiału badawczego.

Metoda PAPI (Paper-and-Pencil Interview) polega na tradycyjnym wywiadzie papierowym, podczas którego ankieter przeprowadza badanie bezpośrednio z respondentem, zapisując jego odpowiedzi na formularzu papierowym. W badaniu PAPI uczestniczyli dorośli mieszkańcy, co pozwoliło uzyskać informacje dotyczące opinii społecznej i lokalnego rynku. Metoda ta umożliwia interakcję z ankietowanym, a także doprecyzowanie pytań w przypadku wątpliwości, co zwiększa wiarygodność i dokładność zbieranych danych.

Łączne zastosowanie obu metod – CAWI oraz PAPI – pozwoliło na uzyskanie pełnego i rzetelnego obrazu lokalnych zagrożeń społecznych, uwzględniającego różnorodne grupy respondentów i perspektywy.

Dorośli mieszkańcy Gminy Puławy

- 1) W opinii mieszkańców Gminy Puławy najistotniejszymi problemami społecznymi są zanieczyszczenie powietrza - bieda, ubóstwo (82%), bezrobocie (78%) oraz uzależnienie od papierosów (76%).

- 2) Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: siecioholizm (82%), nikotynizm (74%) oraz zakupoholizm (68%).
- 3) Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Puławy 2% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 12% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- 4) Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Puławy odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – większość badanych z rozważą spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w roku (28%) oraz kilka razy w miesiącu (26%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (3-4 porcje: 24%, 5-6 porcje: 20%).
- 5) 28% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 70% jest tych miejsc za dużo.
- 6) 88% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 90% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- 7) Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Puławy jest zauważalnym nałogiem – 20% z badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych, a łącznie 80% badanych pali okazjnie oraz regularnie papierosy lub e-papierosy.
- 8) 40% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 60% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- 9) Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Puławy, jest nie rozpowszechnionym zjawiskiem - 74% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- 10) 70% respondentów nie ma tendencji do "zajadania" stresów i trudnych emocji, podczas gdy 30% przyznaje się do takiego zachowania. Co więcej, aż 86% badanych nie ma problemów z kontrolowaniem swoich zachowań jedzeniowych, co oznacza, że 14% doświadcza trudności w tym obszarze. Wyniki te sugerują, że problemy związane z niekontrolowanym jedzeniem w reakcji na stres dotyczą mniejszości z badanych.
- 11) Jak wynika z przeprowadzonych badań 70% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (51%), wsparcia psychologicznego dla rodzin (37%), oraz udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (12%).

Dzieci i młodzież szkolna

- 1) Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Puławy jest obecne. 1% uczniów klas 4-6 oraz 5% uczniów klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową.
- 2) Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 2% uczniów klas 4-6 oraz 11% starszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.
- 3) Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Puławy. 5% z ankietowanych uczniów klas SP 4-6 oraz 4% uczniów klas 7-8 zadeklarowało, że przyjmowali kiedykolwiek substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.

- 4) Aż 8% uczniów z młodszej oraz 22% starszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne
- 5) Uczniowie szkół podstawowych Gminy Puławy najczęściej spędzają przed komputerem do 2 godzin dziennie (SP 4-6: 36%; SP 7-8: 23%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu.
- 6) Wnikliwie należy ocenić skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, ponieważ internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 6% młodszych oraz 17% starszych uczniów.
- 7) Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).
- 8) Uczniowie w Gminie Puławy deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami.
- 9) Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej.

Rodzice:

Badanie przeprowadzone wśród rodziców miało na celu poznanie opinii dorosłych na temat problemów społecznych obecnych w środowisku szkolnym i domowym ich dzieci, z uwzględnieniem tematów takich jak przemoc, cyberzagrożenia oraz używanie substancji psychoaktywnych. Wyniki pokazują wysoki poziom troski o bezpieczeństwo dzieci oraz dużą świadomość społeczną – ale też wskazują na potrzebę dalszej edukacji i wsparcia w niektórych obszarach.

Problemy społeczne w środowisku szkolnym:

Rodzice za najbardziej istotne zagrożenia uznają: uzależnienie od gier Internetowych i komputera (97%), agresja między uczniami (96%), agresja w przestrzeni internetowej (95%) oraz palenie papierosów (88%).

Relacje i poczucie bezpieczeństwa w szkole:

Rodzice bardzo wysoko oceniają klimat społeczny panujący w szkołach:

- 90% uważa, że relacje między uczniami są przyjazne,
- 98% twierdzi, że ich dzieci czują się w szkole bezpiecznie.

Brak odnotowanych silnych niepokojów w tym zakresie sugeruje pozytywną atmosferę i dobrą jakość opieki wychowawczej.

Substancje psychoaktywne i otoczenie dziecka:

- 99% rodziców zapewnia, że ich dziecko nie miało kontaktu z alkoholem ani innymi środkami odurzającymi.
- 98% twierdzi, że dziecko nie pali papierosów, a 88% nie zna osób uzależnionych w otoczeniu dziecka.
- 87% rodziców deklaruje, że potrafiłoby rozpoznać objawy zażycia narkotyków, a 73% zna instytucje wspierające osoby uzależnione.

Przemoc i relacje rodzinne:

- 61% respondentów twierdzi, że ich dziecko nigdy nie doświadczyło przemocy, natomiast 22% przyznało, że taka sytuacja miała miejsce – najczęściej sprawcami byli rówieśnicy ze szkoły.
- 58% badanych wie, gdzie szukać pomocy w razie przemocy domowej, a 42% wymaga jeszcze wsparcia lub refleksji w tym zakresie.
- 80% rodziców nie słyszało od dziecka o doświadczeniach przemocy domowej – ale niewielki odsetek wskazuje na takie rozmowy lub konkretne zgłoszenia.

Cyberprzemoc i aktywność cyfrowa:

- 24% rodziców potwierdziło, że ich dziecko doświadczyło hejtu lub agresji w Internecie, a 17% nie ma wiedzy na ten temat.
- 86% twierdzi, że ich dzieci nie dokonują zakupów online bez wiedzy dorosłych.
- Rodzice zauważają trudności dzieci z ograniczeniem czasu przed ekranem – 66% widzi ten problem w różnym stopniu.

Nauczyciele:

- 1) Według ankietowanych nauczycieli najistotniejszymi problemami występującymi w ich szkole są: uzależnienie od Internetu i gier komputerowych (69%), cyberprzemoc (63%) oraz depresję (62%).
- 2) Nauczyciele w 100% przyznali, że w ich środowisku szkolnym nie miały miejsca incydenty związane ze spożywaniem przez uczniów alkoholu oraz w 100% nie miały miejsca incydenty związane z przyjmowaniem narkotyków lub dopalaczy.
- 3) 96% pedagogów szkół wskazuje, że ich zdaniem uczniowie są świadomi szkodliwości alkoholu. 98% nauczycieli uważa, iż uczniowie są świadomi szkodliwości narkotyków i dopalaczy, oraz innych środków psychoaktywnych.
- 4) W kwestii zagrożeń jakie może powodować alkohol, narkotyki, dopalacze i inne substancje psychoaktywne nauczyciele wskazywali kolejno na: 91% agresję i przemoc, 91% uzależnienia, 71% wzrost przestępczości, a 60% na wcześniejsze kończenie edukacji przez młode uzależnione osoby.
- 5) 100% nauczycieli deklaruje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy wie, że uczeń sięga po środki psychoaktywne. 100% nauczycieli zdecydowanie stwierdza, że traktuje wszystkich uczniów sprawiedliwie.
- 6) W opinii badanych tej grupy: relacje wśród uczniów są pozytywne (97%), uczniowie mają pozytywny stosunek do obowiązku szkolnego (94%), angażują się w życie szkoły (92%), starają się pomóc, kiedy rówieśnik ma kłopot (93%).
- 7) 100% nauczycieli jednogłośnie potwierdza, że w ich środowisku szkolnym podejmowane są działania profilaktyczne dotyczące uzależnień.

Przedstawione wyżej dane stanowią przesłankę do konieczności kontynuowania obranych i realizowania nowych kierunków działań profilaktycznych w naszej gminie. Działania kierowane do młodzieży, ich rodziców czy wychowawców należy weryfikować i szukać rozwiązań, które będą dostosowane do aktualnych potrzeb oraz nowych wyzwań. Niezbędnym jest również kontynuowanie systematycznych kontroli w szczególności sprzedaży i podawania używek nieletnim.

Rozdział III – cel Programu.

Istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, w których mechanizm powstawania zaburzenia lub choroby jest podobny niezależnie od substancji, która wywołuje uzależnienie. Charakter działań podejmowanych w zakresie profilaktyki jest wspólny dla każdego rodzaju uzależnień.

Nadrzędnym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu, zagrożeń behawioralnych oraz innych środków psychoaktywnych poprzez:

- 1) kształtowanie właściwych postaw wobec picia alkoholu, zagrożeń behawioralnych, używania narkotyków oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych, nie tylko przez dzieci i młodzież, ale także dorosłych mieszkańców gminy;

- 2) zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 3) wspieranie działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, zagrożeń behawioralnych i zażywania innych środków psychoaktywnych, promowanie abstynencji i postaw trzeźwościowych;
- 4) ograniczanie popytu i podaży środków psychoaktywnych;
- 5) redukcję szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie innym uzależnieniom;
- 6) przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Osiągnięciu celu służyć będzie realizacja zadań wyszczególnionych w Rozdziale IV oraz w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

Rozdział IV – zadania do realizacji.

Do osiągnięcia celu Programu przewiduje się realizację zadań wynikających z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowaniu działań wynikających z analizy strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie.

Zadania ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029:

- 1) Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej, w tym:
  - a) organizacja lub zakup kampanii społecznych, które adresowane są w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców, na temat negatywnych skutków wynikających z zażywania środków psychoaktywnych takich jak alkohol, tytoń, środki odurzające i psychoaktywne, dopalacze, pozamedyczne stosowanie środków leczniczych oraz zagrożeń behawioralnych;
  - b) realizację programów profilaktycznych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, skierowanych do dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych;
  - c) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, promowanie trzeźwości jako zdrowego stylu życia;
  - d) promowanie aktywności fizycznej jako alternatywy do uzależnień od Internetu, smartfonów czy komputerów;
  - e) kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia i wspieranie edukacji rówieśniczej;
  - f) wspomaganie działań na rzecz doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, dotyczącą wczesnego rozpoznawania zagrożenia wynikającego z zażywania środków psychoaktywnych i odurzających oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej;
  - g) wspieranie działań mających na celu rozwój umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów;
  - h) przeprowadzanie edukacji publicznej na rzecz mieszkańców, takich jak: akcje i kampanie profilaktyczne, wydawnictwa informacyjne i edukacyjne;
  - i) rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat dostępu do placówek pomocowych i placówek leczenia la osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych;
  - j) wspieranie działań zwiększających wiedzę oraz kompetencje członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lokalnych środowisk, które zaangażowane są w profilaktykę zachowań ryzykownych;
  - k) wspieranie działań mających na celu przeciwdziałaniu nietrzeźwości na drogach;
  - l) diagnozowanie i monitorowanie problemu uzależnień w społeczności lokalnej;

- m) monitorowanie efektywności i jakości podejmowanych działań.
- 2) Prowadzenie działalności profilaktycznej i opiekuńczo – pomocowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocy, poprzez:
- wspomaganie realizacji programów na rzecz dzieci i młodzieży z grup szczególnego ryzyka w tym zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
  - edukacja oraz wspieranie działań profilaktycznych na rzecz dzieci ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych oraz ich opiekunów;
  - zwiększenie wiedzy i kompetencji zawodowych nauczycieli i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą;
  - rozwój działań socjoterapeutycznych;
  - wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego realizacją programu profilaktycznego;
  - wspomaganie działalności pomocowej, w tym Gminnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego oraz poradnictwa rodzinnego.
- 3) Udzielanie rodzinom z problemem uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:
- wspieranie realizacji projektów oferujących specjalistyczną pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
  - wspomaganie działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w tym procedury „Niebieskie Karty”;
  - wspieranie działań o charakterze interwencji kryzysowej;
  - realizację procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
  - ułatwienie i zwiększenie dostępności do zorganizowanych form pomocy specjalistycznej, takiej jak: dostęp do punktów konsultacyjno-informacyjnych, grupy wsparcia, upowszechnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy wraz z udostępnianiem numerów telefonów, pod którymi można otrzymać taką pomoc;
  - wspieranie realizacji programów terapeutycznych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 4) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie, poprzez:
- współdziałanie z Poradnią terapii Uzależnienia w Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach w zakresie zwiększania dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych;
  - wspieranie realizacji programów postrehabilitacyjnych dla osób uzależnionych;
  - wspieranie działalności środowisk wsparcia dla osób uzależnionych oraz osób żyjących z HIV/AIDS;
  - wspomaganie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób prowadzących terapię;
  - zwiększenie dostępu do informacji o ofercie specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
- 5) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego, poprzez:
- wspieranie przedsięwzięć przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin;
  - wspomaganie integracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych i ich rodzin;
  - wspieranie działań pomocowych na rzecz bezdomnych oraz rodzin dotkniętych ubóstwem, z problemem uzależnień;
  - wspieranie działalności grup samopomocowych;

- e) wspieranie działań o charakterze terapeutycznym, mających na celu umacnianie procesu zdrowienia uzależnionych;
  - f) realizowanie edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień oraz rozpowszechnianie informacji o ofercie pomocowej;
  - g) wspieranie działań mających na celu zmniejszanie zjawiska nietrzeźwości na drogach;
  - h) współpracę z organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, instytucjami, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz jednostkami organizacyjnymi podległymi organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowanymi, w tym instytucjami kultury w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu.
- 6) Ograniczanie dostępności środków psychoaktywnych poprzez:
- a) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów w ustawach: o wychowaniu w trzeźwości, o przeciwdziałaniu narkomanii, o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
  - b) ograniczenie dostępności alkoholu przez takie działania jak: respektowanie ustalonej w uchwale Rady Gminy Puławy liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Puławy, a także wydawanie zezwoleń dla placówek handlowych i gastronomicznych w ramach limitu określonego przez Radę Gminy Puławy.

Rozdział V – wskaźniki realizacji zadań.

Rezultaty wdrażanych przedsięwzięć powinny być mierzalne i weryfikowalne. W tym celu określone zostały następujące wskaźniki realizacji zadań:

- 1) liczba realizowanych programów profilaktycznych oraz osób nimi objętych;
- 2) liczba osób, które skorzystały ze zorganizowanej pomocy specjalistycznej;
- 3) liczba beneficjentów programów postrehabilitacyjnych;
- 4) liczba zorganizowanych szkoleń oraz osób w nich uczestniczących;
- 5) liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych;
- 6) liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu problemu przemocy w rodzinie;
- 7) liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki przeprowadzonych kontroli;
- 8) liczba kontroli i liczba skontrolowanych kierowców oraz wyniki takich kontroli;
- 9) ewaluacja realizowanych zadań oraz programów.

Rozdział VI – sposoby realizacji Programu.

Realizacja Programu koordynowana jest przez Wydział Organizacyjny i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Puławy. Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych Gminy. Program finansowany jest, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w całości z opłat pochodzących za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dodatkowej opłaty od zezwolenia na hurtową sprzedaż alkoholu (tzw. małpek).

Niewykorzystane środki finansowe pochodzące z ww. opłat, które zostały przeznaczone na realizację niniejszego Programu, mogą być przesunięte odrębną uchwałą Rady Gminy Puławy jako środki niewygasające, na zadania planowane do realizacji w roku następnym..

W ramach realizacji Programu będą realizowane następujące zadania:

Dział 851 Rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii

Lp.	Nazwa zadania
I	<p>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnienia od Narkotyków „Monar”, w tym udział osób z terenu gminy w grupach terapeutycznych oraz warsztatach. 2. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym. 3. Systematyczne szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii.
II	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja działań Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin przy udziale Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Systematyczne szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii.
III	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, w tym organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych dotyczących problemu narkomanii oraz udział w projektach współfinansowanych z dotacji zewnętrznych. 2. Organizowanie lub wspieranie aktywnych form wypoczynku z elementami profilaktyki dla dzieci i młodzieży. 3. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej, takie jak promowanie zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
IV	<p>Wspomaganie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych służących do rozwiązywania problemów narkomanii.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie materialne, edukacyjne i lokalowe dla podmiotów, które w związku ze swoim statutem zajmują się rozwiązywaniem problemów narkomanii, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działających na terenie gminy Puławy.

V	<p>Pomoc społeczna dla osób uzależnionych i rodzin dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integracja ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ścisła współpraca z GOPS oraz organizacjami pozarządowymi – dotacje do zadań związanych z profilaktyką narkotykową realizowanych przez te organizacje.
---	---

Dział 851 Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi i zagrożeniom behawioralnym¹

Lp.	Nazwa zadania
I	<p>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Poradnią terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, w tym udział osób z terenu gminy w grupach terapeutycznych, warsztatach i maratonach wspierających trzeźwienie. 2. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, w tym poradnictwo prawne, konsultacje i terapia rodzin, poradnictwo psychologiczne. 3. Kontynuacja działań Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym oraz pedagogami szkolnymi. 5. Udział rodzin z problemem alkoholowym w szkoleniach oraz działaniach promujących zdrowy styl życia.
II	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym wynagrodzenia dla członków Komisji, wynagrodzenia dla biegłych za wydanie pisemnej opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, materiały do pracy Komisji, szkolenia członków Komisji, opłaty sądowe ponoszone w związku z kierowaniem wniosków do Sądu o skierowanie na leczenie odwykowe, zapewnienie obsługi biurowej. 2. Systematyczne szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 3. Kontynuacja Grupy Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej.
III	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.</p>

¹ Zakres zadań w przypadku zagrożeń behawioralnych, ograniczony zostaje do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej – Art. 4¹. 1 ust. 3. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, w tym organizowanie i finansowanie lub dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych – autorskich i zleconych oraz udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych. 2. Diagnoza środowiska lokalnego. 3. Organizowanie i finansowanie lub współfinansowanie obozów i kolonii profilaktycznych. 4. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej, takie jak promowanie zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego, organizacja konkursów o tematyce profilaktycznej, a także zakup materiałów i nagród, druk lub zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych.
IV	Działania administracyjne zmierzające do ograniczenia dostępności spożycia alkoholu, w tym przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi w punktach sprzedaży alkoholu, organizowanie spotkań szkoleniowych z osobami prowadzącymi punkty sprzedaży, szkolenia dla kierowników i sprzedawców.
V	Wspomaganie działalności instytucji w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez wsparcie materialne, edukacyjne i lokalowe dla podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy oraz udział w szkoleniach i warsztatach dla pracowników oddelegowanych do tych czynności.
VI	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – dotacje do zadań związanych z profilaktyką alkoholową, realizowanych przez te organizacje.

Rozdział VII – Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zakres działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy Puławy wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Za wykonanie obowiązków członkowie zostają wynagradzanie według następujących zasad:

1. Za udział w pracach Komisji, które obejmują posiedzenia, jednorazowe wyjazdy na kontrolę i wizję podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku
2. Wynagrodzenie przewodniczącego Komisji wynosi 15% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku miesięcznie, bez prawa do wynagrodzenia za udział w pracach komisji lub kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
3. Wynagrodzenie sekretarza Komisji wynosi 12% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku miesięcznie, bez prawa do wynagrodzenia za udział w pracach komisji lub kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

4. Podstawę dla wypłaty wynagrodzeń dla wszystkich członków Komisji, stanowi przedstawiona lista obecności z posiedzenia, zatwierdzona przez przewodniczącego Komisji.
5. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie przedstawionego, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia przedstawienia rachunku lub listy obecności.
6. W związku z podróżami służbowymi, członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży, poniesionych w celu wykonywania obowiązków służbowych, wg. zasad określonych w rozporządzeniu obliczonych przy odpowiednim zastosowaniu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 2190).

Rozdział VIII – Główni realizatorzy i partnerzy Programu.

Głównymi realizatorami i partnerami Programu są:

1. Jednostki organizacyjne Urzędu Gminy Puławy, działające w obszarze profilaktyki – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Puławach, w tym Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Puławy.
3. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Puławach, MONAR w Puławach.
4. Zakłady Opieki Zdrowotnej.
5. Placówki oświatowe z Gminy Puławy.
6. Komenda Powiatowa Policji w Puławach.
7. Sąd Rejonowy w Puławach, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej.

**Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Katalog działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i behawioralnych, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029:

1. Programy profilaktyczne, w tym programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, służące m.in. opóźnieniu inicjacji alkoholowej, adresowane do populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.
2. Programy pomocowe dla osób uzależnionych, eksperymentujących, współuzależnionych (w tym rodzin) oraz dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, w tym: programy terapeutyczne, post rehabilitacyjne, pomoc psychologiczna, pomoc prawna.
3. Działalność punktu konsultacyjnego i grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rodzin z problemem przemocy.
4. Czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: procedura „Niebieskie Karty”, programu z zakresu pomocy psychospołecznej i prawnej, ochrony przed przemocą w rodzinie, programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, działalność specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie i zespołu interdyscyplinarnego.
5. Prowadzenie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.
6. Programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz programy interwencyjno-profilaktyczne dla młodocianych osób z problemem alkoholowym.
7. Programy zakresu profilaktyki uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, ochrony przed przemocą, w tym uwzględniające ochronę zdrowia psychicznego.
8. Działania profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych.
9. Funkcjonowanie świetlic realizujących program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży.
10. Organizacja zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, osób niepełnosprawnych, osób z podwójną diagnozą.
11. Działalność młodzieżowych liderów promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień.
12. Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, podczas którego realizowane są programy z zakresu profilaktyki uzależnień, problematyki przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
13. Organizacja wypoczynku z elementami rehabilitacji i profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rodzin dotkniętych ubóstwem i problemem uzależnień.
14. Organizacja pikników, festynów, imprez profilaktycznych promujących zdrowy tryb życia.
15. Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
16. Wdrażanie metody wczesnej diagnozy, krótkiej interwencji zagrożeń zdrowotnych, wynikających ze spożywania alkoholu, w tym Alkoholowego zespołu płodowego.
17. Działania profilaktyczne, na rzecz młodych kobiet, dotyczące ryzyka szkód zdrowotnych, w tym działania edukacyjne promujące abstynencję w ciąży oraz programy na rzecz dzieci z Alkoholowym zespołem płodowym, ich rodziców i opiekunów.
18. Działania edukacyjno-profilaktyczne adresowane do rodziców, mające na celu zaangażowanie ich w oddziaływanie profilaktyczne wobec dzieci oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych.
19. Działalność edukacyjno-informacyjna, skierowana do całej społeczności, na temat szkodliwości używek oraz dostępnych form i miejsc pomocy, w tym między innymi udział w kampaniach

społecznych, profilaktycznych, promowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy Puławy.

20. Zadania związane z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, w tym między innymi programy edukacyjne dla kandydatów na kierowców, programy korekcyjne dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości, organizacja kampanii edukacyjnych.
21. Szkolenia i kursy specjalistyczne, superwizje podnoszące kwalifikacje pracowników w pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi, ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
22. Superwizje dla pracowników placówek udzielających pomocy psychologicznej i dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
23. Działania zwiększające kompetencje lokalnych środowisk zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom.
24. Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień.
25. Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
26. Szkolenia dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
27. Szkolenia, kursy i studia dla osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
28. Badania, diagnozy i ekspertyzy dotyczące stanu zdrowia i lokalnych problemów społecznych.
29. Zadania pomocowe na rzecz osób bezdomnych oraz rodzin z problemem uzależnień dotkniętych ubóstwem.
30. Kontrola lokalnego handlu napojami alkoholowymi, zwłaszcza w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
31. Zwiększanie kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jej zespołów merytorycznych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, seminariach.
32. Zakup wyposażenia, niezbędnego do realizacji programów profilaktycznych.
33. Zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu problematyki uzależnień i przemocy, w tym nagród za działalność profilaktyczną mieszkańców gminy, prasy, książek, broszur, ulotek, informatorów, akcesoriów do promowania profilaktyki.
34. Zakup sprzętu komputerowego i materiałów biurowych, niezbędnych do obsługi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy Puławy.
35. Działania edukacyjne w zakresie wpływu stanu epidemii na zwiększenie występowania problemów alkoholowych.
36. Dostosowanie miejsc pomocy do realizowania zadań w formie zdalnej.
37. Zakup środków ochrony osobistej, dla osób wykonujących prace w ramach Programu.
38. Rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy Puławy, do których może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

**Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Katalog działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029:

1. Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży (profilaktyka uniwersalna i selektywna) oraz szkolenia dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów, w szczególności zalecane w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
2. Edukacja dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających oraz odpowiedzialności karnej w tym zakresie.
3. Wspieranie funkcjonowania świetlic prowadzących programy profilaktyczne.
4. Kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień w celu prowadzenia edukacji rówieśniczej.
5. Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, połączonego z realizacją programów profilaktyki uzależnień i przemocy.
6. Organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
7. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, połączonego z promocją zdrowego stylu życia, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, sportowych i rekreacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień i przemocy.
8. Konsultacje i poradnictwo dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami oraz zagrożonej uzależnieniem.
9. Edukacja rodziców w kierunku nabywania konkretnych umiejętności opiekuńczych i wychowawczych.
10. Organizacja lokalnych akcji i kampanii profilaktycznych.
11. Bezpłatne poradnictwo prawne dla osób dotkniętych problemem narkomanii.
12. Działania na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tych osób.
13. Pomoc indywidualna i grupowa dla osób uzależnionych.
14. Programy post rehabilitacyjne dla osób uzależnionych.
15. Poradnictwo, tworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych.
16. Poradnictwo, tworzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem.
17. Wspieranie działań na rzecz ubogich osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniem.
18. Realizacja programów profilaktycznych obejmujących problematykę HIV/AIDS.
19. Działania na rzecz poprawy komfortu funkcjonowania osób żyjących z HIV/AIDS.
20. Organizacja szkoleń, konferencji, seminariów, służących do podnoszenia kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w działania wychowawcze, profilaktyczne oraz terapeutyczne.
21. Monitorowanie zachowań ryzykownych i szkodliwych dla zdrowia dzieci i młodzieży oraz postaw społeczności lokalnej wobec problemu narkomanii.
22. Działania edukacyjne w zakresie wpływu stanu epidemii na zwiększenie występowania problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
23. Dostosowanie miejsc pomocy do realizowania zadań w formie zdalnej.
24. Zakup środków ochrony osobistej, dla osób wykonujących prace w ramach Programu.

**Załącznik nr 3 do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

**WNIOSEK
o dofinansowanie ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata na
lata 2026-2029**

Dane Wnioskodawcy				
Nazwa lub imię i nazwisko Wnioskodawcy:				
Adres:				
Numer telefonu:				
Adres e-mail:				
Imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania Wnioskodawcy:				
Opis przedsięwzięcia				
Nazwa przedsięwzięcia:				
Miejsce realizacji przedsięwzięcia:				
Rodzaj przedsięwzięcia:	program profilaktyczny	szkolenie/ warsztaty	zagospodarowanie czasu wolnego	inne
Termin realizacji przedsięwzięcia:				
Osoby, instytucje, przedsiębiorstwa odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia wraz z podaniem informacji o umiejętnościach i kompetencjach niezbędnych do realizacji zadania (w tym odbyte				

szkolenia, kursy czy rekomendacje):	
Opis przedsięwzięcia:	
Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia:	
Zakładane cele:	
Zakładane rezultaty (efekty):	
Charakterystyka i liczba uczestników lub odbiorców przedsięwzięcia:	
Zgodność przedsięwzięcia z Gminnym Programem	

Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy lata 2026-2029:				
Informacje dodatkowe:				
Budżet przedsięwzięcia				
Lp.	Nazwa wydatku	Kwota wnioskowana	Inne źródła finansowania	Koszt całkowity (w zł brutto)
Poza finansowy wkład własny w realizację przedsięwzięcia (w tym np. posiadana baza materialna, praca wolontariuszy)				
Lp.	Nazwa	Wartość całkowita (w zł brutto)		
Całkowita wartość realizacji przedsięwzięcia (w zł brutto)				

.....
(data)

.....
(pieczęć, czytelny podpis Wnioskodawcy)

Opinia pracownika Urzędu Gminy Puławy realizującego zadania z zakresu profilaktyki:

.....
(data)

.....
(pieczęć, czytelny podpis pracownika)

Decyzja Wójta Gminy Puławy:

Wyrażam zgodę/ nie wyrażam zgody* na dofinansowanie przedsięwzięcia w kwocie .....

.....
(data)

.....
(pieczęć i podpis Wójta Gminy)

*niepotrzebne skreślić

Informacja dotycząca udzielania dofinansowania ze środków Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata 2026-2029.

1. Udzielone dofinansowanie może zostać przeznaczone na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata 2026-2029 zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151.). Program dostępny jest na stronie internetowej Urzędu Gminy Puławy (www.gminapulawy.pl).
2. Dofinansowanie ze środków Programu udzielane jest na pokrycie całości lub części kosztów realizacji przedsięwzięcia. O wysokości dofinansowania decyduje Wójt Gminy Puławy po uzyskaniu opinii pracownika Urzędu Gminy Puławy realizującego zadania z zakresu profilaktyki.
3. Wniosek o dofinansowanie ze środków GPPiRPA, zwany dalej „Wnioskiem” należy sporządzić wg wzoru opracowanego przez Urząd Gminy Puławy (wniosek dostępny jest na stronie www.gminapulawy.pl). Wniosek oraz korespondencję w sprawach związanych z uzyskaniem dofinansowania należy złożyć do Urzędu Gminy Puławy ul. Dęblińska 4, 24-100 Puławy lub przesłać pocztą na powyższy adres.
4. W przypadku stwierdzenia braków formalnych we wniosku, wnioskodawca ma obowiązek jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Nieusunięcie braków formalnych spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.
5. Złożony wniosek jest poddawany opinii pracownika Urzędu Gminy Puławy realizującego zadania z zakresu profilaktyki
6. Złożony wniosek zostanie rozpatrzony w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia złożenia wniosku.
7. Wnioskodawcy nie przysługuje droga odwoławcza.

8. Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do odwołania się od decyzji Wójta Gminy Puławy.
9. Wnioskodawca, który otrzymał dofinansowanie składa po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia sprawozdanie merytoryczne wg określonego wzoru.

**Załącznik nr 4 do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

**SPRAWOZDANIE
z otrzymanego dofinansowania ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata
2026-2029**

Dane realizatora				
Nazwa lub imię i nazwisko :				
Adres:				
Numer telefonu:				
Adres e-mail:				
Opis przedsięwzięcia				
Nazwa przedsięwzięcia:				
Rodzaj przedsięwzięcia:	program profilaktyczny	szkolenie/ warsztaty	zagospodarowanie czasu wolnego	inne
Termin realizacji:				
Miejsce realizacji:				
Syntetyczny opis wykonanego zadania:				
Osiągnięte cele:				
Osiągnięte rezultaty (efekty) realizacji przedsięwzięcia:				
Charakterystyka i liczba uczestników lub odbiorców przedsięwzięcia:				
Zgodność przedsięwzięcia z Gminnym Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz				

Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Puławy na lata 2026- 2029					
Zestawienie wydatków					
Lp.	Rodzaj wydatku	Środki otrzymane w zł		Faktycznie poniesione wydatki w zł	
		z dofinansowania	z innych źródeł	z dofinansowania	z innych źródeł
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
Suma wszystkich wydatków realizacji zadania					
Pozafinansowy wkład własny w realizację przedsięwzięcia (w tym np. posiadana baza materialna, praca wolontariuszy)					
Lp.	Nazwa	Wartość całkowita (w zł brutto)			
Całkowita wartość realizacji przedsięwzięcia (w zł brutto)					

Oświadczam(-y), że wszystkie podane w sprawozdaniu informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym.

.....
(data sporządzenia sprawozdania)

.....
(imię i nazwisko osoby
sporządzającej sprawozdanie)

UZASADNIENIE

Realizację zadań z zakresu zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572), natomiast zadania własne w wyżej wymienionym temacie wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Behawioralnych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie obowiązywał w latach 2026-2029.